

Odpočívadlo Pávov – L111D1

Projeli jsme D1 tam a zase zpátky. Zastavili jsme, kde to šlo a někdy i tam kde ne. Viděli jsme krásná místa. Většinou bývalá odpočívadla, kde už začíná vítězit příroda. Ředitelství silnic a dálnic je chce obnovit. My se rozhodujeme nechat je, jak jsou. Mimo jiné, protože na D1 můžete zastavit zhruba každých 10 km. Snažíme se najít místo používané a navrhnout jeho alternativu.

Úvod

Nedaleko obce Pávov na Vysočině, 111 km od Prahy, jsou dvě odpočívadla. Podle zavedené terminologie a dle velikosti jsou kategorizovány jako střední. Zhruba 50 aut, 25 kamionů a 5 autobusů. Jsou podobně vybavené. Benzinová pumpa OMV, motorest, hasičská nádrž s kapry koi a jiné. Mezi sebou jsou spojeny mostem a podchodem. Na pravé straně je symbolický hřbitov obětím dopravních nehod. V obou směrech je naplánována rekonstrukce.

Nejen vizuálně, ale i dlouhodobými smlouvami, jsou odpočívadla spojena s provozovateli čerpacích stanic a motorestů. Většinou mají smlouvy na 50 let. Nyní jsou asi v půlce. Zřizovatel ŘSD tak bere všechny motoresty a pumpy jako nedotknutelné. To se promítá do způsobu práce s nimi. Ke stávajícím asfaltovým plochám se často přidávají další a černý puntík na mapě se zvětšuje. Vyhnout se nekonečné asfaltové ploše byla jedna z motivací.

Návrh

Pro různé účastníky provozu vytvářím různé dopravní schéma a prostředí. Vlečné křivky, a formální pohled architekta, vykrajují do krajiny čtyři různé zpevněné plochy střídavě napojené na obslužnou komunikaci. Čerpací stanice, parkoviště osobních aut, stání pro karavany a největší plocha pro kamiony a autobusy. Záliv parkoviště střídá záliv přírody. Prodlužují hranici s krajinou. Oddělení ploch umožňuje vytvoření různých výškových úrovní. Tím následovat tvar terénu, ale i určovat charakter jednotlivých ploch. Na každém konci odpočívadla je zázemí. To větší nabízí kromě toaleta sprch také obchod a restauraci.

Speciální postavení má dům zázemí, který tuto hranici překračuje. Nejprve je jen střechou nad čerpací stanicí. Střecha je položena na protihlukové stěně a stejně jako kopec pod ní, klesá směrem k lesu. Na hraně s přírodou se rozdvouje a spojuje se zemí. Když projdete protihlukovou stěnou, dostanete se mezi dvě křídla. Člověk se pak ocitne v prostředí odříznutém od světa dálnice. Vizuálně i akusticky.

Jedno křídlo kopíruje terén a na svém konci má restauraci. V nejnižším bodě domu je krb. Druhé s obchodem a toaletami sdílí terénní hranu s parkovištěm aut. Dům je jednopodlažní. Na střeše čeká pneumatický poutač využívající tlaku ze vzduchotechnické jednotky, lze za ním vyjít schodišťovou věží vyjít na střechu. Změna perspektivy, snad přínosná po dlouhé cestě na dálnici. Jako bonus vyhlídka směrem k odpočívadlu Terky.

Konstrukce materiály

Uzavřené části domu jsou vyzděny z pórobetonových tvárnic založených na betonové desce. Konstrukce nad čerpací stanicí ze železobetonu podepřena sloupy s překladem. Části jsou od sebe odděleny dilatační spárou. Střecha je porostlá trávou. Madla na opření stojí na střeše samostatně. Funkci zábradlí plní plot ze zeleně poplastovaného ocelového pletiva se zeleně natřenými ocelovými sloupky.

Uvnitř „dvoru“ je pata domu obložena betonovou lavicí se sedátkem z dřevěných fošen.. Dřevěná okna nalakována opět zelenou barvou. V překladu je skryta hliníková zeleně lakované žaluzie. Dům je z venku zkrátka celý zelený – propojení se zelenou zelenou přírodou. Výjimkou v hladkosti i barvě jsou protihlukové stěny, oddělující svět aut od světa lidí, odlita z železobetonu, stejně jak protihluková stěna podél dálnice.

Veřejné toalety obložené nerezovými plechy. Nerezové klozety, koryta, sprchy. Interiér restaurace s broušenou betonovou podlahou. Stěny omítnuty a opatřeny bílou malbou, následně obloženy obložené lakovanými deskami. Vestavný nábytek z mořené překližky. Židle z ohýbaného mořeného bukového dřeva. Strop se světlíky opatřen bílou malbou. Na ostění světlíků jsou LED panely zajišťující umělé osvětlení.

krajina

V upravované krajině je stejná tráva jako na střeše. Louka. Seká se jen v těsné blízkosti cest. Dřeviny budou použity typické pro okolí dálnic. Borovice, břízy. Výjimkou je pyramidální dub uprostřed parkoviště osobních aut. Hrana lesa ponechána vlastnímu vývoji. Tráva na střeše doplněna diviznami.

Zpevněné plochy jsou různé. Silnice asfaltové s obrubou. Parkovací stání kamionů a autobusů ze strhávaného betonu. Pod osobními auty propustná skládané betonové dlažby bez obrub a na stejné úrovni jako okolní chodník i trávník. Pod karavany šterkový trávník, a „zastřešení“ z korun borovic. Skoro jako v kempu. Chodníky mlatové. Pod piknikovými stoly také mlat, u domu betonové panely pod stoly se židlemi. Pro bezpečný pohyb chodců jsou označeny žluté stezky. U čerpací stanice se jedná o vyvýšenou žlutou plochu. Toto vyvýšení zároveň pomáhá odvést vodu do krajiny.

Jako herní prvky jsou použity nerezové klouzačky využívající svažitosti terénu. Na původní přístřešek jsou zavěšeny houpačky.

doprava

Vzhledem k předpokládané vytíženosti navrhuji odpočívadlo menší. Její parametry pro dopravu v klidu jsou 38 aut, 18 kamionů, 4 autobusy a 4 karavany. Obslužná komunikace je ve střední části obousměrná. Zbytek je řešen jednosměrnými komunikacemi. Zvláštní režim má záliv pro osobní auta. Je označen jako obytná zóna a s tím souvisí snížená rychlost a předpoklad pohybu lidí. Šířky komunikací držím na minimální šířce, aby kamiony stály pouze na určených místech. V okolí je místní zelená turistická značka. Propojujeme ji s naší žlutou a umožníme odpočinek i turistům.

poznámka: v textu nahrazuji normový termín odpočívka lidovým odpočívadlem